

Een crediteur die een schuldregeling weigert kan worden veroordeeld in de kosten van een proces.

In dit veroordelende dwangakkoordvonnis beschouwt de rechtbank de wettelijk verplichte begeleiding in de minnelijke schuldhulp als een soort rechtsbijstand en knoopt aan “gezien de aard van deze procedure” bij het zgn. liquidatietarief van de verplichte procesvertegenwoordiging bij professionele gemachtigden (art. 237 Rv) voor een eenvoudig kort geding op tegenspraak, begroot op € 633,-.

e

Het uitgangspunt is dat het iedere schuldeiser vrijstaat om te verlangen dat 100 % van zijn vordering, met rente en incassokosten, wordt voldaan. Als een schikkingsaanbod voorziet in een aanzienlijk lagere uitdeling op een uitstaande vordering dan kan de crediteur dat weigeren, mits dat niet onredelijk is. Die eventuele onredelijkheid wordt getoetst via het dwangakkoord van artikel 287a Faillissementswet. De vraag die de rechter zich dan stelt is: Worden door de weigering de belangen van de overige schuldeisers en/of van de debiteur-verzoeker onevenredig geschaad? Is het aanbod “het onderste uit de kan” of zal een Wsnp wellicht meer bieden? In twee zaken overwoog de Rechtbank te Utrecht dat het schikkingsaanbod aan de schuldeisers inderdaad het maximum haalbare was in deze omstandigheden. En dat de crediteur alleen maar minder zou krijgen, als het aan zou komen op een wettelijke schuldsaneringsprocedure.

Volgens de crediteur (een verhuurder) zou de debiteur - zodra hij tot de arbeidsmarkt is toegetreden - aan zijn schuldeisers een hoger aanbod kunnen doen. De rechtbank was echter van oordeel dat dit niet erg aannemelijk was: het vinden van betaald werk op grond van het problematische verleden van de debiteur, zijn situatie en zijn leeftijd was onwaarschijnlijk (hij was bijna 66 jaar). Redelijkerwijs was niet te verwachten dat hij voor zijn schuldeisers echt meer zou kunnen sparen. Er waren ook geen vermogensbestanddelen meer aanwezig die iets zouden kunnen opleveren. De crediteur kon daarom in redelijkheid worden verplicht om aan het akkoord mee te werken, en de rechtbank wees het verzoek dwangakkoord toe. Tot zover nog een vrij normale zaak.

Maar ook was verzocht om de crediteur te veroordelen in de kosten van de procedure. Lid 6 van artikel 287a Faillissementswet geeft daar een duidelijke wettelijke grondslag voor, die (ondanks de dwingende formulering) tot dusverre niet heel vaak door de rechter werd toegepast. In de omstandigheden van dit geval waar evident was dat verzoeker binnenkort de pensioengerechtigde leeftijd zou bereiken en waarin de verhuurder niet had gemotiveerd waarom de debiteur nog zou beschikken over vermogen, is de rechtbank van oordeel dat voor de verliezende partij een veroordeling in de proceskosten moest worden uitgesproken. Soms blijft het bij zo'n fiere uitspraak en wordt de kostenveroordeling op nihil begroot.

Dan komt een mooie redenering - De rechtbank beschouwt de wettelijk verplichte begeleiding in de minnelijke schuldhulpverlening als een soort rechtsbijstand en knoopt dus aan “gezien de aard van deze procedure” bij het zgn. liquidatietarief van de verplichte procesvertegenwoordiging bij professionele gemachtigden (art. 237 Rv) voor een eenvoudig kort geding op tegenspraak, in dit geval begroot op € 633,-. Het is nog te vroeg om te zeggen dat deze “Utrechtse proceskostenleer” navolging krijgt in andere arrondissementen. De creatieve uitleg vormt een extra prikkel voor creditoren om in ieder geval op gemotiveerde wijze in debat te gaan met de schuldhulp- cq rechtsbijstandsverlener. Levert een schuldsaneringsprocedure ongeveer even weinig op, en wat is het kostenveroordelingsrisico? Celine Dion zong het al: “before you roll those dice, baby think twice.”

Bronnen: Rechtbank Midden-Nederland locatie Utrecht, 11 mei 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:2095 (hierboven besproken) en idem in Rechtbank Midden-Nederland locatie Utrecht, 12 september 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:4361